

Sygn. akt II CKN 1003/99

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Zdzisław Świeboda

Sędziowie: SN - Elżbieta Skowrońska-Bocian (spraw.)

SN - Hubert Wrzeszcz

Protokolant: Anna Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2000 r.

na rozprawie sprawy z udziałem następców prawnych W. B.

w osobach: D. B., M. B. i B. B.

przeciwko G. G.

o uznanie darowizny za bezskuteczną i ustalenie

na skutek kasacji powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 29 lipca 1998 r., sygn. akt I ACa [...]

oddala kasację.

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem z 17 marca 1998 r. sygn. akt I C [...] Sąd Wojewódzki w K. oddalił powództwo W. B. przeciwko G. G. o uznanie za bezskuteczną darowizny udziału w wysokości $\frac{1}{2}$ w nieruchomości opisaney bliżej w pozwie. Umową tą matka powoda S. B. darowała wspomniany udział pozwanemu.

Sąd ustalił, że powód był właścicielem gospodarstwa rolnego, w którym mieszkał razem z matką. Matce przysługiwała służebność mieszkania. Za jej zrzeczenie się powód obiecał kupić matce mieszkanie. Umową z 28 marca 1989 r. matka powoda nabyła udział w nieruchomości i zamieszkała w znajdującym się tam budynku. Poza sporem jest, że w umowie jako nabywczyni wymieniona została jedynie S. B., a także że środki na zakup nieruchomości pochodziły z majątku powoda. On także poniósł koszty remontu budynku, w którym zamieszkał wraz z drugą żoną w 1991 r.

W ustalonym stanie Sąd uznał, że nabycie nieruchomości nastąpiło w imieniu i na rachunek matki powoda, a jemu samemu nie służy ani prawo własności, ani roszczenie o przyniesienie na niego udziału we współwłasności nieruchomości. Wyłączną właścicielką jest S. B., matka powoda. Stąd żądanie ustalenia bezskuteczności umowy darowizny jest bezzasadne.

Apelacja powoda oddalona została wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z 29 lipca 1998 r. sygn. akt I ACa [...]. Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko Sądu Wojewódzkiego wskazując dodatkowo, że powód wywodzi swoje prawo do nieruchomości z tego, że spłacił rodzeństwo, a matka mówiła mu, że kiedyś będzie to jego, w formie jakiejś darowizny. Obietnice takie nie mają jednak znaczenia prawnego. Powód nie wykazał także, aby nastąpiło fideucyjne nabycie nieruchomości – w imieniu matki, ale na rachunek powoda.

Kasacja powoda oparta została na pierwszej podstawie kasacyjnej (art. 393¹ pkt 1 kpc). Sformułowany w niej został zarzut naruszenia art. 59 kc

przez jego niezastosowanie w wyniku błędnej oceny woli powoda oraz jego matki.

W toku postępowania powód zmarł i do procesu wstąpili jego następcy prawni.

Oddalając kasację Sąd Najwyższy miał na uwadze co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna. Oparta została na pierwszej podstawie kasacyjnej tymczasem w jej uzasadnieniu zawarta została polemika z oceną materiału dowodowego dokonaną przez Sądy orzekające. Brak powołania podstawy wskazanej w art. 393¹ pkt 2 kpc czyni niemożliwym ustosunkowanie się do zawartych tam stwierdzeń i zarzutów. Na marginesie jedynie można zauważyć, że istnienie ważnego zobowiązania do przeniesienia własności nieruchomości uzależnione jest od wyrażenia przez właściciela woli takiego zobowiązania się w formie aktu notarialnego (art. 158 zd. 1 kc). Umowa w takiej formie pomiędzy powodem a jego matką nie została zawarta. Skorzystanie zaś z ochrony przewidzianej w art. 59 kc zależy od istnienia ważnego zobowiązania, którego wykonanie czyni niemożliwym zawarta przez zobowiązanego umowa.

Z tych względów kasacja podlegała oddaleniu jako pozbawiona usprawiedliwionych podstaw (art. 393¹² kpc).